

ਰਮੇਸ਼ ਕਪੂਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7 ਆਫ 1964

31 ਅਗਸਤ 1964

ਕੰਫਿਊਟੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1960)-ਆਰਟੀਕਲ 286-ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ-ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਰਪਲੇਨੇਸ਼ਨ ਕਾਲੈਂਡ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਐਕਟ-ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ-ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ-ਕੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ

ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ੈਲੀ

ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨਡਿਮਿਟੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਖਭਾਲ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰੀਫਾਈਨਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੈਂਟ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇਨਕਮੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟੀਆਂ ਝਟਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, Le, ਉਸ ਸਮੇਂ

ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਜਾਂ ਈਵੀਐਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਮਿਨਰ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਐਸਟ੍ਰਾਈਟਿਸ ਅਲਟੇਰਾ ਹੈਰਿੰਗ ਖੇਤਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਡਾਇਰਕੋਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ, ਪ੍ਰੀਜਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸ। ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਅ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਡਰਾਇਟ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

956

ਪੁਨੀਅਰ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL XVIII) ਸੌਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ.ਦੁਲਟ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸਨ। ble ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 31 ਅਗਸਤ, 1964 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ 18 ਸਤੰਬਰ 1964 ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ.

24 ਅਕਤੂਬਰ 1963 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੂਆ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X, ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1332 ਆਫ਼ 1963 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ, "ਰਮੇਸ਼ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ. ਫਰਜਾਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਐਂਥਰ

ਆਰ. ਸੱਚਰ, ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ, ਆਰ ਕੇ ਛਬਰ ਅਤੇ ਮੋਹਿੰਦਰਤ ਸੇਠੀ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ...

ਐਫ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਐਨ.ਡੀ. ਗੰਗਾ ਪਾਰਸੀਲਾਦ ਜੈਨ, ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ ਐਨੋਕੇਟਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਜੀ.ਆਰ., ਜੇ. ਗਰੋਵਰ, ਜੇ.-ਰਮੇਸ਼ ਕਪੂਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਹੇ ਜਾਣ) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਬੈਂਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇਲ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ,

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

957

ਇਨਸਾਫ਼ ਜੇ, ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ। ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਗਵਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਲੈਣਾ: 1 ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇ?"

ਉਮੀਦਵਾਰ 17 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ (ਭਾਗ I) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੇਪਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਰਤਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੋਕਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਤਸਦੀਕ ਦੇ. ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:

"ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਨਕਲ ਕਰਦਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਪੇਪਰ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਉਸਦੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਛੁਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।"

ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੇਪਰ ਦੀ ਨਕਲ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਰਮ ਰਵੱਈਆ ਲੈਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 24 ਨਵੰਬਰ 1962 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਘਟਨਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਪੋਰਟ ਸੀ

958 ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼ [VOL. XVI-(2)]

ਰਮੇਸ਼ ਕਪੂਰ ਦੇ ਟੈਂਟ ਪੁਆਇੰਟ ਯੂਰੇਜ਼ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਗਰੇਵਰ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸੀਟ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਰੀਬ 9.20 ਵਜੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ

ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਆਚਾਰ-ਵਿਹਾਰ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲ ਆਏ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ 26 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਰਤਨ ਨੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਮ. ਮਾਰਿਆ, ਦੂਜੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਟੋਕਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਸਲ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਡਾ. ਪੀ. ਐਸ. ਲੇਲੇ ਨੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਰਚ, 1963 ਵਿੱਚ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਅਨੁਚਿਤ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 11(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਗਠਿਤ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਸਟਾਫ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਅਤੇ

ਵੇਲ. XII) ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

969

ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 17 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ।

ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਮ. ਮਾਰਿਆ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਲੇਲੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ 26 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਨਿਆਇਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ (1) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਡੀ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਾਚਾਰ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL XVn-(2)]

ਰਾਮ ਕਾਪਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਬੀਤਣ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ:

"ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਬੋਰਾ ਵੀ. ਆਰਲਿਜ (2), ਬੱਸ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਆਇ VI ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਰਤੱਵ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਪੀ. ਵੀ. ਬਗਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰੇਸਾਸ (3), ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ। ਆਦਿ, ਜਾਂਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਰੇ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

(2) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਉਚਿਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(3) ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।

(4) ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(5) ਉਹਨਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਸੱਚਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫੀ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਹੈ।

962

ਰੀ-ਕਪਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਈ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਥਾਈ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਨਹੀਂ, ਗੈਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਫੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਕੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਥਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੇ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਡੀਡੇਟ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਜਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਧਾਰਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੀ, ਨੇ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਹੀ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ

ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਵੋਲਗਿਜ਼ਿੰਡੀਅਨ ਲੈਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਹੂਨ ਨੇ ਰਮੇਸ਼ ਕਾਪਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਦ ਫਾਮਜੇ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਵਿਰੁਧ ਤਰਜੀਹੀ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਰਗੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਆਰ. ਵੀ (4), ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਸੀ, ਥਾਰ ਲੋਨੀਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਨਿਊ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈ ਸਪੋਰਟ ਗਾ (5) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀ.ਨਿਊ.

"ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਬੂਤ ਨੇ ਰਮੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਦ ਫਾਮਜੇ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਵਿਰੁਧ ਤਰਜੀਹੀ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਰਗੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਆਰ. ਵੀ (4), ਜੋ ਕਿ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਸੀ, ਥਾਰ ਲੋਨੀਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਨਿਊ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈ ਸਪੋਰਟ ਗਾ (5) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀ.ਨਿਊ.

"ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

965

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਰਮੇਸ਼ ਕਪੂਰ ਪੰਜਾਬ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਵੈਂਕਟਾਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਗਰੇਵਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਜੇ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਈਸ (7) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਲੋਰਬਰਨ ਦੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਬੇਆਰਾ ਵੀ. ਆਰਲਿਜ (2), ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਆਫ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਯੂ.ਪੀ. v. ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ (1), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਰ.ਵੀ., ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ, ਐਕਸ ਪਾਰਟ ਗਮਸਵੇਨੋਰ ਹਾਊਸ (ਪਾਰਕ ਲੇਨ) ਐਲਟੀਏ (8), ਅਤੇ ਆਰ.ਵੀ. ਆਰਕੀਟੈਕਟਸ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (9) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਕਾਟ, L1, ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ, ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਸੰਗਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੇਟ ਦਾਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਰੇਟ ਦਾਤਾ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰ ਦੇਣਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਲਗ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .

ਨੋਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਔਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਬਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਰਾਇਜ ਬਨਾਮ ਬਾਲਡਵਿਨ (10) ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ

"ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ..... ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਇੰਨਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ. ਪਰ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਗੀ ਸਮਝਾਂਗਾ। ਸਦੀਵੀ ਭੁਲੇਖਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਸੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਲਿਆ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

VOL. XVII-I ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

964

ਰਿਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਵਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਐਵਰਸ਼ੇਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬੋਆਰੂ ਬਨਾਮ ਆਰਲਿਜ (2) ਤੋਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋਕਸ ਕਲੈਟਿਕਸ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਊਸਿੰਗ, ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ, ਆਦਿ, ਐਕਟ, 1909 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ ਤਾਂ (ਏ) ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (ਬੀ) ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ। Viscount Haldane, LC, ਨੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ:

(1) ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਲਾਰਡ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਈਸ (7) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਲੋਰਬਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਾਰਡ ਲੋਰਬਰਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜਾਂ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦਾ।

I ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਬੋਰਾ V. ਆਰਲਿਜ (2) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੀਲੋਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ V. ਫਰਨਾਂਡੋ (11) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਲੋਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦ ਅਤੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

ਹੋਰ, ਰਮੇਸ਼ ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਬੀ, ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਅਤੇ ਦ ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੱਚੇ ਸਨ ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਐਫ, ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਮਤਿਹਾਨ, ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਪਾਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਫ ਨੂੰ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:- ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

"ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਇੰਸ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਬੀ, ਜ਼ੂਆਲੋਜੀ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਇਮਤਿਹਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।"

ਜਦੋਂ ਐਫ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਐਫ. ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਫ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਐਫ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਪਾਏ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫ ਨੇ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਕੋਲੰਬੋ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕੀ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

2018-

ਪੰਜਾਬ ਸੇਰਜ਼ ਮੋਲ XVII

ਸਿਧਾਂਤ I ਨਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਕੇ. ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ. ਰਾਈਸ (7) ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਬੋਰਡ ਵੀ. ਆਰਲਿਜ (2) ਦੇ ਬੋਰਡ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ

ਬਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪੱਖ। ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਨਾ 641 'ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ- ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ

"ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮਿਸ ਬਾਲਾਸਿੰਘਮ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮਿਸ ਬਾਲਾਸਿੰਘਮ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਦੋ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਸੀ।

ਸਿਧਾਂਤ I ਨਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਕੇ. ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ. ਰਾਈਸ (7) ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਬੋਰਡ ਵੀ. ਆਰਲਿਜ (2) ਦੇ ਬੋਰਡ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪੱਖ। ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਨਾ 641 'ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ- ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ

"ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮਿਸ ਬਾਲਾਸਿੰਘਮ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮਿਸ ਬਾਲਾਸਿੰਘਮ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਦੋ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਸੀ।

ਪਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (.12) ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ, ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ. ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ (1)। ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਉਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ

(12) 1963 ਕੈਰੇਟ ਐਲ. 531

ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਕਰੀ

ਇੰਜਨ ਕੈਨ)

VOL. XVH-(1)I ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵੀ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਛੱਡਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਗਰੋਵਰ, ਜੇ. ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੋ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸੀਲੋਨ V. ਫਰਨਾਂਡੋ (11) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਸਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜਾਂ

ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਅ ਜੋ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ. ਇਹ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਸਿੱਖਿਆ, ਯੂ.ਪੀ. v. ਬਾਗਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾ (3)। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (13) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਚਿੱਟ ਲਗਪਗ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਟੇਬਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਚਿੱਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੀ। ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਚਿੱਟ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਵੀ. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1911 ਆਫ਼ 1963) ਵਿੱਚ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 20 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਚ, 1963 ਵਿੱਚ ਜੈਤੂ ਵਿਖੇ ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਸਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੇਪਰ 'ਏ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਲਈ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 1963 ਅਤੇ 1964 ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ (i3TIT62TLjr944) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਵੋਲ. XVII- (213 ਇਨੀਕਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਅਨਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ

ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਅਦਾਲਤ ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਰੋਵਸ, ਜੇ ਆਰਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਰੱਖਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮਾਹਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ, ਜੋ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਈ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੀ. ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਮਾਹਿਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਵਿੰਦਰ ਪੀ. ਕੁੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (1963 ਦੀ ਜੀਵਿਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1959) ਵਿੱਚ 1. ਡੀ. ਦੁਆ ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ, ਜੇ1 ਦੁਆਰਾ 19 ਮਾਰਚ, 1964 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਘੋਖਿਆ। ਹਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕੋ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ

ਜੀ.ਆਰ

(VOL. XVIII) ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (1963 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1856), ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀ. ਡੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਤੰਬਰ, 1962 ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਰੀਖਿਅਕ ਡਾ. ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਐਨਾਟੋਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜੁਬਲਪੁਈ" ਅਤੇ ਬਨਾਰਸ ਤੋਂ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਸੂਚੀ ਜੋ ਕਿ ਡਾ: ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਭੇਜੀ ਗਈ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ੀਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ 30 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 38 ਅੰਕ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੇ ਡਾ.

ਮਾਮਲਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਅਸਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1992 ਆਫ 1962) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, 1963, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਅਤੇ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
VOL. XVII-(1)1 ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

977

ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਯੂ.ਪੀ. ਵੀ. ਘਨਸ਼ਿਆਮਯੂਬੇਨਿਟੀ

ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ (1) ਦੇ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਗੈਵਰ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨਿਆਂ, ਜੇ. ਅਤੇ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮੌਕੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਸ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਈਡਿੰਗ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣੇ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਕੀਕਤ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਾਖਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧੀ (1) ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ (ii) ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ "ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ", ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1932 ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਹਾਈ ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 79-80 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਉਧਾਰ ਲਈ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤਜਵੀਜ਼ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸੌਦਾ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਕੈਸ ਦਾ ਲੋਨ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਟੀਜ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, Le.. ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਜਾਂ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੱਖਪਾਤੀ ਮਾਮਲਾ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੌਕਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਸ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਪੈਡੈਂਟਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੀ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ "ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ"

ਵੋਲ. XVII- ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

979

ਰਮੇਸ਼ ਕਪੂਰ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹਕੀਕਤ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ

ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਐਸ.ਐਸ. ਦੁਲਟ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ ਜੀ ਮੰਨ ਗਏ। ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Manjit Kaur
Translator